

Петар Ивковић

КАО НА ЛЕЂИМА ДЕЛФИНА

Петар Ивковић

КАО НА ЛЕЂИМА ДЕЛФИНА

Роман

Општинска народна библиотека
„Вељко Петровић“
Жабалъ 2021.

Импресум

Главни одговорни и уредник

Милован Мирков

Лектура и рецензија

Јасмина Кнежевић

Графичко уређење и дизајн

Ненад С. Лазић

Фотографија на корицама

Петар Ивковић

Издавач

Општинска народна библиотека

„Вељко Петровић“ Жабаљ

Жабаљ, Николе Тесле 40

Телефон: 021 831 004

е-мејл: onbveljko Petrovic@gmail.com

Штампарија

Јарчевић принт, Жабаљ

Тираж

500 примерака

Петар Ивковић

**КАО НА ЛЕЂИМА
ДЕЛФИНА**

Садржај:

Договор уместо предговора.....	7
Street Kings	23
Улични с(ви)рач	35
Укувани Прометеј.....	47
Вечност тренутка.....	67
Prince of Hangover	89
Изгубљена драхма.....	99
Уломци од стварања света	115
Педагошки успеси.....	135
Још једна лепа недеља	157
Трофима.....	177
Грчка ватра	193
Поноћна успомена	213
Тринаеста глава	235
Шум реке Океан	263
А краја нема... ..	281
Договор уместо поговора.....	305
Рецензија романа	307

др Јасмина КНЕЖЕВИЋ, научни сарадник Института за
српску културу – Приштина / Лепосавић

Рецензија романа

КАО НА ЛЕЂИМА ДЕЛФИНА

Петра Ивковића

У данима када је човеково битисање на глобалном плану обележено сваковрсним ограничењима, дистанцирањем, изненадним и тешко прихватљивим паузирањем међусобних размена и прожимања, преплитања и заједништва, романескни првенац Петра Ивковића *Као на леђима делфина* још једном потврђује (све)моћ књижевности да превазиђе просторне и временске међе, да повеже људе и пределе позивом на путовање као најлепши облик кретања, које је у основи свега живог.

Попут митског песника и свирача, Ариона из Метимне, кога су након отмице гусара из заточеништва избавили делфини, на чијим се леђима башкарио настављајући са својом песмом, и Петар Ивковић на леђима невидљивих делфина од заборава отима и пред нас износи свој „мали, приватни емоционаријум“, претварајући га у реч. Паралела коју налазимо у наслову (а потом и у тексту) није случајна: попут Ариона, који је био и песник и свирач, и наш аутор је вишеструко уметнички обдарен. По вокацији виолиниста, он је, рекли бисмо, по рођењу писац, у шта нас

уверавају лепота и снага његовог уметничког израза, богатство речника, домишљате игре речи, њихове модификације и трансформације, оригинални језички каламбури, као и вештина да се раскошни имагинативни садржаји организују у лако читљив, забаван и добро обликован текст. Читајући роман Као на леђима делфина налазимо се пред јединственим покушајем уметника да језички уобличи, објасни, исприча, а тиме и донекле материјализује најнематеријалнију од свих уметности – музику, и тиме уђе у њену срж и унутрашњи поредак и логику, али и обратно: да својим речима и читавом тексту романа дарује музичку подлогу. Нашавши се међу редовима овога романа, не можемо да се отмоимо утиску да, док музику „читамо“, ми, читајући текст слушамо музику, да је ово роман повишене звучности и мелодичности, да је нека врста мелодијског романа, јер га красе многобројне речи ономатопејског порекла, звучни ефекти, покушаји сликовитог објашњења музичких појмова, као и илустрације знаменитих музичких дела, потпомогнуте сценама из филмова. За разлику од музике, која се обраћа несвесном, ирационалном, душевном аспекту човекове личности и има силовиту моћ да, попут мириса, невидљивим путевима дотакне најмрачније и најскровитије тачке човековог бића, помери их и узбурка, без моћи да их анализира и објасни, књижевност, која је и то, али и логичка и рационална у исти мах, има срећну способност да те, магловите, притајене заумне садржаје, музиком дотакнуте, покуша да вербализује и на тај начин у исто време расветли и рационализује. Могли бисмо рећи да је на она питања која је емотивно музика кадра да пробуди у нама, књижевност у овом роману покушала да одговори.

Окосницу романескне приповести представља вишемесечни боравак три пријатеља, професионална музичара пореклом

из Србије, на улицама Атине. У смутним и тешким годинама транзиције на прелазу из 20. у 21. век, Петар, виолиниста, Банди, кларинетиста и Лали, виолончелиста, срећу ће окуша(ва)ти на улицама главног града Грчке, где ће се, трбухом за крухом, али и душом за новим искуствима и изазовима, обрести у улози уличних музичара. Током боравка у Атини, поменути трио биће „почашћен“ двадесетчетворочасовним боравком у атинском затвору, због свирке на недозвољеном месту главног града Грчке. Нашавши се у затвору, сваки од њих се на свој начин носи са стресом, неизвесношћу, nelaгодношћу ситуације, и са властитим демонима: и, док Банди и Лали време прекраћују игром „потапања бродова“, Петар, главни јунак и наратор овог аутобиографског романа, пасионирано наставља са бележењем импресија, запажања, страховања и запитаности у свешчицу коју је набавио већ приликом првог боравка у Грчкој, и коју свуда са собом носи. Готово две деценије од тога времена (толико ће бити потребно да емоције и успомене сазру у реч!) настаће роман који је сада пред нама. Ограничење физичког кретања у затвору представља окидач и бива супституисано менталним, духовним кретањем кроз време и простор, ка свим важним, животно одређујућим дешавањима, која су била пресудна за Петрово сазревање и за његово формирање као личности. Исто тако, оно је прилика да се аутор суочи са својим слабостима, мањкавостима, опструирајућим аспектима личности, гладима и неправдама, али и да да одушка својим промишљањима о међуљудским односима и универзалним темама, као што су страх, љубав, гнев и начин на који се носимо са њима.

Из обиља разноврсних и добро укомпонованих асоцијативних и идејних низова и слика чије излагање не прати хронолошки ток ми се упознајемо са својеврсном психологијом уличних

наступа, свирања на улици, али и са луцидним промишљањем о положају уметника (у овом случају музичара) у савременом свету, лажним вредностима и мимикријама које те вредности прате. У исто време, роман је права мала ризница импресија о Грчкој, Грцима и, особито, о Атини, а самим тим и значајан за имаголошка истраживања. Он наставља добру традицију грађења мостова пријатељства две државе, коју уметници чине живом, остављајући нам у наслеђе окамењене слике Другога (у овом случају Грка), те представа и владајућих стереотипа о Другога времена којем припадају, као и лично својих.

И у овом случају се роман, а особито савремени роман потврђује као хибридна форма, јер, у основи аутобиографски, роман Петра Ивковића Као на леђима делфина у себи обједињује елементе путописа, есеја, дневника, епистоларне форме (разгледнице, смс-поруке), поезије (аутор је творац и неколико песама, вешто инкорпорираних у текст, од којих је једна писана епским десетерцем, по узору на народну!)...

Роман Као на леђима делфина сачињен је од Предговора (тачније, Договора, уместо Предговора, за шта се определио аутор) и петнаест поглавља. Свако почиње инвентивним, значењски богатим насловом: „Street Kings“, „Улични с(ви)рач“, „Укувани Прометеј“, „Вечност тренутка“, „Prince of Hangover“, „Изгубљена драхма“, „Уломци од стварања света“, „Педагошки успеси“, „Још једна лепа недеља“, „Трофима“, „Грчка ватра“, „Поноћна успомена“, „Тринаеста глава“, „Шум реке Океан“, „А краја нема...“

Романескни првенац Петра Ивковића за све оне који нису имали прилику да путују у Грчку, или би желели да путују поново, представља позив и прави мали ручни бедекер. Он, међутим,

није само то: писан дубоко хуманим тоном, са много искрености и храбрости да се искрен буде, он уједно представља подстрек за много важније путовање у себе, као и један од могућих путоказа. Са жељом да будућа путовања у прошлост Петра Ивковића резултирају новим књигама, од срца роман Као на леђима делфина препоручујемо за штампање.

У Новоме Саду, 03.11. 2020.